

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 02.03.1967, sp. zn. Tzv 5/67, ECLI:CZ:NS:1967:TZV.5.1967.1

Číslo: 41/1967

Právní věta: Ke vztahu ustanovení § 234 tr. zák. a § 278 tr. zák. U trestného činu loupeže podle § 234 tr. zák. je nerozhodné, zda úmysl pachatele směřoval k trvalé dispozici s cizí věcí, již se násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí zmocnil, nebo chtěl zmocnit.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 02.03.1967

Spisová značka: Tzv 5/67

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Loupež, Násilí vůči nadřízenému

Předpisy: 140/1961 Sb. § 234
§ 278

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41/1967 sb. rozh.

Ke vztahu ustanovení § 234 tr. zák. a § 278 tr. zák.

U trestného činu loupeže podle § 234 tr. zák. je nerozhodné, zda úmysl pachatele směřoval k trvalé dispozici s cizí věcí, již se násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí zmocnil, nebo chtěl zmocnit.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [Tzv 5/67](#) ze dne 2. března 1967.)

Rozsudkem vojenského obvodového soudu byl obviněný uznán vinným trestným činem loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., protože dne 9. 3. 1966 okolo 16.00 hod. u svého útvaru napadl dozorčího stanoviště letounů voj. B a vícekrát ho udeřil ocelovou trubkou do hlavy, aby se zmocnil jeho samopalu, čímž mu způsobil tři tržně zhmožděné rány na temeni hlavy a toto zranění si vyžádalo u poškozené léčení po dobu 15 dnů. Za to byl obviněnému uložen trest odnětí svobody podle § 234 odst. 1 tr. zák., za použití § 40 odst. 1 tr. zák., v trvání dvou let nepodmíněně.

Vyšší vojenský soud k odvolání obviněného a jeho bratra rozsudkem ze dne 21. 9. 1966 napadený rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu zrušil a obviněného uznal vinným trestným činem

urážky mezi vojáky podle § 278 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zák. a uložil mu trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, jehož výkon mu podmíněně odložil na zkušební dobu tří roků.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu vyslovil, že citovaným rozsudkem vyššího vojenského soudu byl v prospěch obviněného porušen zákon mezi jiným v ustanovení § 278 odst. 1, 2 písm. b) c) tr. zák., toto rozhodnutí zrušil a odvolání obviněného zamítl.

Z odůvodnění:

Nejvyšší soud z výsledků dokazování provedeného u soudu prvního stupně zjistil, že obviněný se už delší dobu zabýval myšlenkou, že spáchá sebevraždu, přičemž hledal vhodnou příležitost k získání střelné zbraně. Dne 9. 3. 1966 dopoledne napsal dva dopisy na rozloučenou a současně se rozhodl, že k uskutečnění svého záměru získá zbraň násilím od některého vojáka konajícího službu. Za tím účelem na letišti vyčkal příchodu dozorcího stanoviště letounů voj. B, kterého pod záminkou pomoci při uložení letounového kola vlákal do místnosti příručního skladu. Zde využil situace, kdy byl voj. B k němu otočen zády a ocelovou trubkou jej udeřil vícekrát do zadní části hlavy. V úderech pokračoval i poté, kdy se postižený k němu obrátil obličejem a volal na něj, aby jej nezabíjel. Obviněný na to postiženému odpověděl v tom smyslu, že jej zabít nechce a současně na něm požadoval vydání samopalů a nábojů s tím, že prý se chce sám zastřelit. Přitom se pokoušel strhnout voj. B samopal, který měl na zádech. Tento záměr se mu však nepodařil, neboť voj. B jej odstrčil a začal z místnosti utíkat. Obviněný jej pronásledoval, avšak po vyběhnutí z příručního skladu v útoku již nepokračoval, neboť zjistil, že poblíž se nacházejí vojáci jdoucí do služby. Pak se obviněný vrátil zpět do skladiště, kde vyčkal příchodu dozorcího útvaru, jemuž voj. B mezitím případ ohlásil. Voj. B byl pak převezen do nemocnice, kde mu bylo poskytnuto lékařské ošetření; 15 dní se pak nacházel v léčení na úvarové ošetřovně a další týden měl ještě úlevy v práci. Jednáním obviněného byly mu způsobeny tři tržně zhmožděné silně krvácející rány v délce 2 - 3 cm na temeni hlavy zasahující pod kůži.

Tento skutkový děj obviněný doznal a na svoji obhajobu uvedl, že voj. B chtěl toliko omráčit, pak se zmocnit jeho samopalů, přičemž hodlal nejdříve vystřelit dávku do vzduchu, aby přivolal pomoc pro poškozeného a než by pomoc přišla, chtěl se sám zastřelit. Soud prvního stupně, i když z této obhajoby vycházel, zaujal k ní stanovisko, že obviněného nemůže zbavit trestní odpovědnosti za spáchaný čin. Vycházel přitom z toho, že obviněný jednal promyšleně, že neváhal použít k omráčení voj. B nebezpečného předmětu, že tudíž šlo u něj o jednání, které je pro společnost velmi nebezpečné. Při právním posouzení věci soud prvního stupně učinil závěr, že obviněný svým jednáním naplnil všechny znaky trestného činu loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., neboť použil násilí vůči voj. B v úmyslu zmocnit se cizí věci.

Obviněný ve svém odvolání do výroku o vině namítal, že prý jeho jednání nelze posuzovat jako trestný čin loupeže. Samopalů postiženého se nechtěl zmocnit, nýbrž toliko použít k sebevražednému pokusu. Z toho dovodil, že neměl úmysl loupit, ale že jeho počínání bylo vedeno pouze nešťastnou myšlenkou spáchat sebevraždu. Spolu se svým bratrem vznesli pak námitky zejména proti výroku o trestu. S ohledem na motiv, jímž byl ve svém počínání vůči voj. B veden, obviněný vyslovil přesvědčení, že jeho jednání je menší společenské nebezpečnosti a že rozhodujícím hlediskem pro výměru trestu je zjištěný osobní profil. V této souvislosti obviněný zdůraznil, že jeho čin byl ovlivněn nepříznivým průběhem života, který podrobně popsal. Vyslovil přesvědčení, že výchovný účel trestu by byl v jeho případě splněn podmíněným trestem odnětí svobody.

Vyšší vojenský soud se s odvoláním obviněného a jeho bratra ztotožnil. Při přezkoumání výroku o vině učinil závěr, že nejde o trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák., jelikož tohoto trestného činu se dopouští pachatel, který proti jinému použije násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Jednání

obviněného směřovalo, podle názoru soudu druhého stupně, k jedinému cíli, a to spáchat sebevraždu zastřelením, přičemž k uskutečnění tohoto záměru chtěl obviněný právě použít samopal voj. B. Z uvedeného soud druhého stupně dovodil, že obviněný, i když použil vůči B násilí, učinil tak s vědomím, že samopal zůstane i nadále v dispozici napadeného.

Nejvyšší soud se neztotožnil s právním názorem, který ve svém rozsudku vyslovil soud druhého stupně. Především vycházel z té skutečnosti, že obviněný užil proti jinému bezprostředního intenzivního násilí, přičemž jeho úmyslem bylo zmocnit se samopal voj. B, tedy cizí věci. Vyšší vojenský soud přehlédl, že pro právní posouzení věci, tj. zda jde o trestný čin loupeže, je nerozhodné, zda úmysl obviněného směřoval k trvalé dispozici s odňatou věcí. Pohnutku obviněného, že se chtěl zmocnit samopal pro to, aby se zastřelil, nelze zaměňovat za úmysl, který se vyžaduje k naplnění subjektivní stránky trestného činu podle § 234 odst. 1 tr. zák. V případě obviněného je třeba při právním posouzení věci vycházet z bezprostředního úmyslu pachatele, tj. že se chtěl zmocnit samopal násilím, přičemž svůj záměr provedl po předcházejícím promyšlení postupu svého jednání. Délka doby držení zmocněné se věci pachatelem nemůže být v žádném případě rozhodující pro závěr, že jde o jiný trestný čin. Právní posouzení skutku podle § 278 odst. 1, 2 písm. b) c) tr. zák. je nesprávné, neboť toto zákonné ustanovení chrání jiné zájmy společnosti, a to vojenskou podřízenost a vojenskou čest. Úmysl obviněného však nesměřoval k tomu, aby někoho urazil, ale k tomu, aby se zmocnil samopal voj. B, tedy, aby se zmocnil cizí věci. Ze správně zjištěného skutečného stavu věci soudem prvního stupně je tedy nutno učinit závěr, že obviněný proti jinému užil násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci. Jeho jednání bylo tímto soudem správně posouzeno jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1 tr. zák.

Vyšší vojenský soud neměl proto žádných zákonných důvodů k tomu, aby zrušil odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o vině. Pokud tak učinil, porušil zákon v ustanovení § 278 odst. 1, 2 písm. b) c) tr. zák.